

УДК: 811.111'25-051

DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-4077.2020.187.90>

КРАУД-ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ

Катерина БОНДАРЕНКО (Кропивницький, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2964-5123>

e-mail: katerinabond@gmail.com

Олександр БОНДАРЕНКО (Кропивницький, Україна)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3148-8753>

e-mail: abondarenko@translatel.com

БОНДАРЕНКО Катерина, БОНДАРЕНКО Олександр. “КРАУД-ТЕХНОЛОГІЇ В НАВЧАННІ ПИСЬМОВОГО ПЕРЕКЛАДУ”. Сучасний письмовий переклад – багатогранна професія, що потребує багатьох навичок та компетенцій, відтак конкурентоспроможні випускники перекладацьких відділень повинні мати комплексне уявлення про етапи та процеси перекладу як надання перекладацької послуги. Оптимальним засобом формування такого уявлення є симуляція виконання перекладацьких проєктів у навчальних університетських курсах. У статті проаналізовано досвід впровадження практики “крауд-перекладу” на заняттях з основ локалізації та технологій перекладу і перекладацького менеджменту.

Ключові слова: письмовий переклад, локалізація, технологічні компетенції, крауд-переклад, проєктний підхід

BONDARENKO Kateryna, BONDARENKO Oleksandr. “CROWD TECHNOLOGIES IN TRANSLATOR TRAINING PROGRAMS”. Translation nowadays is a multi-faceted profession that covers many skills required and many different roles performed by participants of the translation market. Consequently, graduates must not only show a thorough understanding of the steps and procedures involved into producing translation, but be able to act in line with existing industry standards.

Authentic (or simulated) translation projects are recommended in the translation literature as an efficient translator training tool. The article discusses some of the first results of an industry-oriented approach applied for training BA and MA students.

A general idea of crowd translation environment and implementation of necessary technology at university courses is discussed. The objective of this study is to report the first-year results of a crowd translation performed by BA and MA students of Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian Pedagogical University in 2019 (March-May). The participants (38 BA and MA students) were engaged in crowd translation on a CrowdIn – a cloud localization management platform for translation, managing and organization localization projects. The volume of work equaled 26000 words.

The project started with pre-translation phase with a brief introduction on translation project management, project specifications, reference search and glossary review. The participants were provided with the requirements to avoid over-editing and start from scratch if the quality of translation memory was too low. Each student was assigned 630-650 words to be translated and revised.

Crowd translation approach on a specialized platform is beneficial for teachers since they can view and assess progress in real time and get detailed reports on students' activity. Crowd translation is highly beneficial for students since it turns them into active members of translation community who can contribute to the common work not only as translators or editors, but as managers, terminologists, technicians etc. Crowd translation emphasizes the importance of a team-work and so-called “soft skills”: plan and manage time and efforts, use social media responsibly, comply with deadlines, instructions and specifications.

Key words: written translation, localization, technological competence, crowd translation, project approach

Постановка проблеми. Світ сучасної індустрії лінгвістичних послуг дуже динамічний. Переклади стають технологічнішими, автоматизація виконання частини робіт (у тому числі й лінгвістичних) безпосередньо впливає на кошториси, що виділяються на переклад продукту. При цьому обсяг перекладацької роботи все ще значно перевищує можливості професіоналів, кваліфікованих у виконанні цієї роботи (Gambier, 2012).

Зважаючи на прагматизацію підходів до освіти і розширення поглядів на переклад як надання лінгвістичної послуги, традиційна парадигма підготовка перекладачів має зазнавати концептуальних змін (Király, 2003; Gile, 2009). Сучасна дидактична парадигма навчання перекладачів передбачає створення оптимальних умов для симуляції майбутньої професійної

діяльності, існування якої без використання технологій наразі не можливе (Massey, 2005). Методика викладання має враховувати дослідження когнітивістів, які описують перекладацьку компетентність як динамічний процес (Shreve, 1997). Отже, традиційні умови класу з кумулятивним накопиченням навичок мають трансформуватися в облаштоване навчальне середовище, в якому формуються не лише власне перекладацькі компетенції (які, в принципі, можуть формуватися і за традиційних умов), але й інші, докладно описані в рекомендаціях до підготовки магістрів з перекладу в Європейському Союзі (European Master's in Translation: Competence Framework): галузеві, технологічні, пошукові (довідкові та термінологічні), професійні тощо (Board, 2017).

При цьому не слід нехтувати такою тенденцією як соціальний аспект перекладу як виробництва особливого гуманітарного продукту. Одним із сучасних трендів індустрії є так званий крауд-переклад (crowd translation) – виконання великого обсягу перекладацької роботи колом осіб (часто не професіоналів), зазвичай на волонтерських засадах і з залученням призначеного для цього програмного забезпечення. В основі ідеї крауд-перекладу – концепція Джеймса Суrowецькі: “the many are smarter than the few” (Surowiecki, 2004).

Зростання інтересу до крауд-перекладу пояснюють загальною демократизацією суспільства, коли інтелектуальний обмін може відбуватися онлайн, а долучення до спільної роботи визначається виключно бажанням приділити час та зусилля. Головними рушіями, на відміну від традиційної професійної діяльності, є особиста мотивація та залученість до спільної дії. Компенсацією замість матеріальної винагороди може бути суспільне визнання, а також відчуття свободи дії за відсутності контролюючих чи регулюючих органів. Співпраця, що ґрунтується на шануванні особистої ініціативи, принципах взаємоконтролю та сприянні інтелектуального обміну між учасниками спільноти, дозволяє знаходити оптимальні рішення за мінімальний проміжок часу. Останнім, однак надзвичайно важливим фактором, який відрізняє крауд-переклад від традиційних підходів перекладацької індустрії – арсенал нових рішень, пропонувані не-фахівцями, які дозволяють удосконалювати традиційні підходи до виконання перекладів (Jiménez-Crespo, 2017). Термін *crowd translation* на позначення особливого виду перекладацької діяльності, вочевидь, можна вважати гіпонімом до *crowdsourcing* (краудсорсинг), а дотичними, наприклад, *crowdfunding* (спільнокошт) та інші.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Краудсорсинг тлумачиться як онлайн-діяльність, в якій людина чи організація (часто – недержавна) пропонує безоплатне виконання роботи достатнього обсягу. Внеском у виконання спільної роботи можуть бути час, гроші, інтелектуальні зусилля або досвід. Винагородою, в залежності від статусу в проєкті, може бути суспільне визнання, набуття досвіду в певних сферах, підвищення самооцінки (Gonzales-Ladron, 2012). Умовами, за яких виконання будь-яких крауд-проєктів можливе й успішне, є: коло виконавців, завдання з чітко визначенню метою, компенсація в будь-якому вигляді окрім безпосередньо грошової, чітке позиціонування ініціатора як вартого довіри та зусиль, можливість виконання роботи онлайн (Jiménez-Crespo, 2017).

Прикладами успішного застосування крауд-перекладу може вважатися ініціатива розробників соціальної мережі Facebook (Mesiruu, 2012). Використання спеціального застосунка дозволяє пропонувати користувачу коментарі мовою, вказаною у профілі користувача як рідна. Перекладене машиною може покращуватися або редагуватися користувачем, а, за умови отримання позитивних відгуків, машинний переклад може бути змінений на пропонуваній користувачем. У соціальній мережі Twitter схожий проєкт закінчився, зрештою, відкриттям *Twitter Translation Center*. Досвід використання застосунку *Google Translator Toolkit*, запущеного в 2009 році, а також оброблений ним обсяг інформації мали неабиякий вплив на якість нейронного машинного перекладу цієї компанії. Слід, однак, зауважити, що схожа ініціатива запропонована у 2019 році перекладачам-користувачам професійної соціальної мережі *LinkedIn*, зазначала поразки, в тому числі через створення чисельної групи “*Translators against Crowdsourcing by commercial business*”, що виступала категорично проти такої ініціативи (Directorate General for Translation (European Commission), 2012).

Серед найбільших недержавних установ, що пропонують крауд-переклад науково-популярних та публіцистичних текстів, в тому числі й українською мовою, – “Global Voices”. За словами ініціаторів, “Global Voices є волонтерським проектом, і сайти Lingua також існують завдяки ширій роботі сотень волонтерів, які приділяють свій вільний час перекладам і, таким чином, будують мости між різними мовами і культурами. Наші перекладачі відчувають свою цінність та отримують задоволення, яке не може принести фінансова винагорода: вони відчувають причетність до глобальної спільноти людей, що роблять свій внесок у позитивні перетворення в світі. Перекладачі також багато дізнаються зі своєї роботи – та передають ці знання людям у своїй країні” (<https://globalvoices.org/about/>).

Виділення невіршених раніше частин загальної проблеми. Враховуючи зазначені особливості, вважаємо, що крауд-переклад може активно використовуватися також і в підготовці фахівців з перекладу. За нашою гіпотезою, реальна, а не симульована колаборація у виконанні певного перекладацького проекту сприяє усвідомленню місця і ролі перекладача в виконанні перекладацького проекту; виконання проектів на платформах, функційно дотичних до автоматизованих систем перекладу (CAT-tools) – звичних інструментів сучасного письмового перекладача – дозволяє підвищити рівень технологічних компетенцій; можливість зміну амплуа в проекті – розширює уявлення про перспективи лінгвіста на сучасному ринку лінгвістичних послуг.

Формулювання цілей статті. Метою нашого дослідження є визначення цінності крауд-перекладу як методики навчання письмовому перекладу, зокрема, покращення технологічних та професійних компетенцій майбутніх фахівців.

Завдання:

- визначення особливостей крауд-перекладу як особливого виду перекладацької діяльності;
- окреслення технологічних можливостей для виконання крауд-перекладу;
- встановлення етапів крауд-перекладу в умовах навчальної перекладацької діяльності;
- аналіз реального проекту, виконаного в форматі крауд-перекладу протягом 2019 року в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Матеріалом дослідження став проект, який виконувався студентами кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету у співпраці з виробниками програмного забезпечення для крауд-перекладу та локалізації *Crowdin*. Проект виконувався студентами 3 курсу кваліфікаційного рівня “бакалавр” у межах дисципліни “Письмовий переклад (основи локалізації)” та студентами 2 курсу кваліфікаційного рівня “магістр” у межах дисципліни “Технології перекладу та перекладацький менеджмент”. Загальна кількість студентів, залучених до крауд-перекладу, становила 38 осіб. Обсяг перекладеного тексту – 26000 слів. Приблизна кількість слів, оброблених одним студентом, становила 630-650. Час виконання – березень-травень 2019 року.

За вже згадуваними європейськими рекомендаціями щодо підготовки письмових перекладачів неабиякої уваги заслуговує формування інших, аніж лінгвістичних чи перекладацьких компетенцій (Board, 2017). Згідно з освітньою професійною програмою внаслідок прослуховування курсів “Практика перекладу (основи локалізації) та “Технології перекладу та перекладацький менеджмент” у студентів мають сформуватися наступні професійні компетенції: розуміння специфіки структури та діяльності перекладацьких компаній на ринку лінгвістичних послуг; усвідомлення впливу галузевих та зовнішніх факторів на організацію перекладацького менеджменту; обізнаність з основними поняттями та професійними стандартами перекладацького менеджменту; обізнаність з загальними принципами систем оцінки якості перекладу, що використовуються на ринку лінгвістичних послуг; усвідомлення важливості особистісних, міжособистісних та інструментальних навичок в професії перекладача; обізнаність з основними технологіями перекладацького ринку; розуміння принципів маркетингу та орієнтованості на замовника.

Отже, відповідно до мети оволодіння зазначеними компетенціями, а також з урахуванням тенденцій щодо професійної орієнтованості навчання, структура курсу, в

цілому, відтворювала стандартну обробку перекладацького проекту в індустрії. Зокрема, доперекладацький етап передбачав ознайомлення зі специфікою виконання перекладацьких проєктів; ознайомлення з типологією помилок задля виконання оцінювання перекладів партнерів; ознайомлення з функціоналом програми Crowdin, створення перекладацького профілю, реєстрація на платформі. На цьому ж етапі здійснювався огляд проєкту в цілому, аналіз наданого глосарія та виконання тестового перекладу задля визначення потенціалу для виконання фінального редагування. Власне перекладацький етап передбачав виконання перекладу призначеної частини, виконання редагування призначеної частини, голосування за пропонувані переклади та фінальне редагування. На постперекладацькому етапі було проаналізовано відгуки розробника платформи та цільової аудиторії, для якої призначено продукт.

Основним інструментом стала створена в Україні веб-орієнтована платформа для управління перекладами та локалізацією для програмних продуктів та документації для них. Функції, що пропонуються платформою, передбачають послідовне виконання наступних кроків: реєстрації в системі та налаштування сторінки профайлу; завантаження файлів для перекладу вручну або автоматизовано за допомогою інтеграцій; створення проєкту; запрошення перекладачів (вибір стратегії локалізації); переклад; редагування перекладів (не є обов'язковим); завантаження перекладених файлів вручну через веб-інтерфейс або автоматично за допомогою інтеграцій (<http://crowdin.net>). На платформі наявні опції голосування за переклади інших учасників, коментування стрічок для перекладу і надсилання запитів на роз'яснення контексту, що є додатковим аргументом для використання з дидактичною метою (MIIS, 2019)

Зупинимось на найбільш значущих з точки зору методології етапах. Зважаючи на особливе місце, яке посідають технології в професійній діяльності письмових перекладачів, ознайомлення з інструментом, завдяки якому здійснювався крауд-переклад, передбачало кілька кроків: ознайомлення з функціоналом програми Crowdin; створення перекладацького профілю; реєстрація на платформі.

Відзначимо, що створення професійного профілю потребувало окремої уваги, адже, за відсутності професійного досвіду, інформація, подана в студентських профілях, була або надлишковою, або недостатньою. Серед найрозповсюдженіших помилок – вказування псевдонімів замість реальних імен; неврахування всіх робочих пар мов тощо.

Профіль виконавця проєкту на платформі Crowdin

The screenshot displays the 'Activity' tab of a user profile on Crowdin. The user's name is 'Olena_'. The profile includes a 'Contact' button and a list of 'Preferred Languages': Ukrainian (native), English, German, and Russian. The activity log shows the following actions:

Date	Action	Time
May 26, 2019	suggested 2 translations in the [project]	12:20
May 26, 2019	approved 2 translations in the [project]	12:20
May 24, 2019	approved 172 translations in the [project]	18:31
May 24, 2019	suggested 71 translations in the [project]	18:51
May 24, 2019	disapproved 7 translations in the [project]	18:56
May 24, 2019	deleted 3 translations from the [project]	17:44
May 23, 2019	suggested 5 translations in the [project]	04:03
May 23, 2019	approved 6 translations in the [project]	03:57

Мал. 1

Платформа дозволяє визначати фазу проекту, доповнювати завдання коментарями. Обравши для себе функцію менеджера проекту, викладач має змогу повністю контролювати процес виконання роботи: визначати кількість та статус учасників, відстежувати час та види діяльності на платформі, відстежувати якість виконання перекладу та відповідність наданим інструкціям.

Організаційні можливості платформи *Crowdin*

Name	Project role	Joined	Actions
alicewu	Owner	13 Feb 2019	Details
Crowdin Success Team (Crowdin-Support)	Manager	04 Sep 2019	Details
Kateryna_Bondarenko	Manager	13 May 2019	Details
	Manager	09 Apr 2019	Details
	Manager	09 Oct 2019	Details
	Manager	11 Sep 2019	Details
DleksandriIond	Manager	25 Feb 2019	Details
	Manager	09 Oct 2019	Details
	Manager	09 Oct 2019	Details
	Proofreader (Final...)	12 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	09 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	10 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	12 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	12 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	14 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	12 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	18 Apr 2019	Details
	Proofreader (Final...)	12 Apr 2019	Details

Мал.2

Завдяки організаційним можливостям платформи, зокрема, опції *details* можна відстежити діяльність кожного виконавця за конкретний проміжок часу, що, в цілому, дозволяє об'єктивно оцінювати як власне перекладацькі, так і професійні та технологічні компетенції студентів.

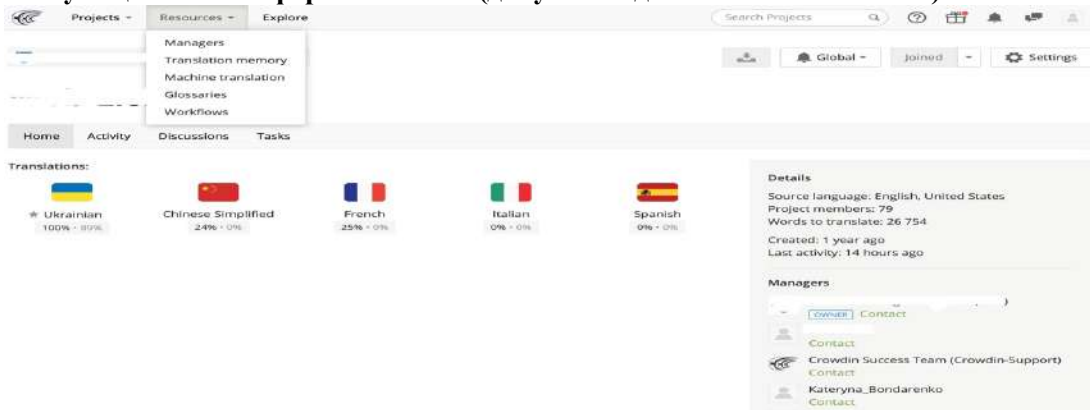
Відображення діяльності виконавця проекту на платформі *Crowdin*

Date	Activity	Time
May 26, 2019	Daria_ suggested 18 translations into Ukrainian	UNDO 15:05
	Daria_ approved 18 translations in Ukrainian • (Step: Final Revision)	UNDO 15:05
	Daria_ deleted 8 translations into Ukrainian	UNDO 15:04
	Daria_ commented on the string "<h1>Our Advice</h1> In general, simply treat the Google panel ("one true answer") as you would any other top search result." in the file ...xml. Comment: "("one true answer") Уагодуємо з попереднім контекстом."	14:49
May 25, 2019	Daria_ approved 162 translations in Ukrainian • (Step: Final Revision)	UNDO 20:55
	Daria_ suggested 112 translations into Ukrainian	UNDO 20:55
	Daria_ disapproved 3 translations in Ukrainian • (Step: Final Revision)	UNDO 20:54
	Daria_ deleted 10 translations into Ukrainian	UNDO 20:40

Мал. 3

Наступний етап передбачав огляд проекту в цілому, аналіз наданого глосарія та виконання тестового перекладу задля визначення потенціалу для виконання фінального редагування. Вкладка *Resources* передбачає долучення пам'яті перекладів, глосаріїв з можливістю їх коментування та вдосконалення.

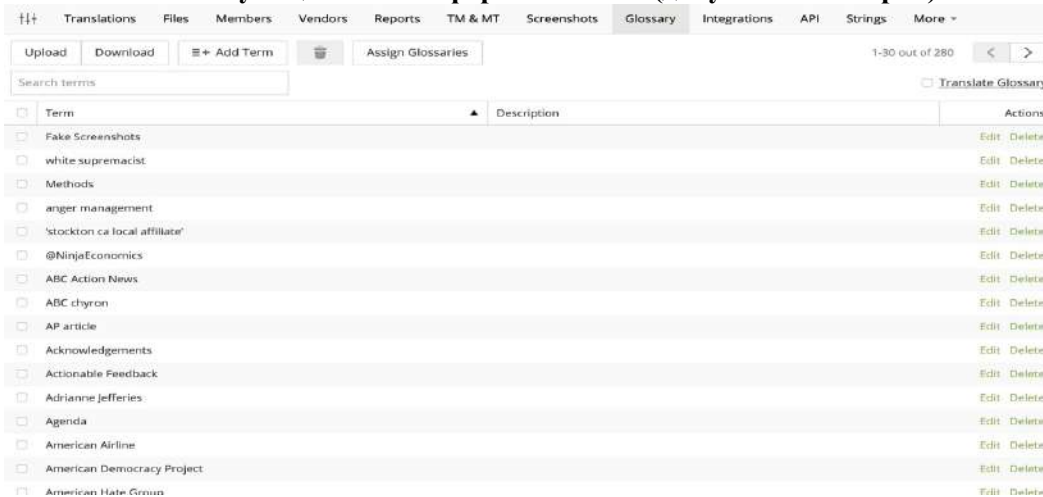
Функціонал платформи Crowdin (додолучення допоміжних елементів)

Мал. 4

Використання можливостей редагування глосаріїв та надання відповідників українською мовою розвиває усвідомлене ставлення до термінології та термінів, посилює відповідальність за кінцевий продукт. Групове опрацювання та обговорення глосарію в контексті проекту та – ширше – в контексті дискурсу, до якого належить проект, дозволяє поглибити власне лінгвістичні компетенції студентів.

Функціонал платформи Crowdin (додолучення глосарію)

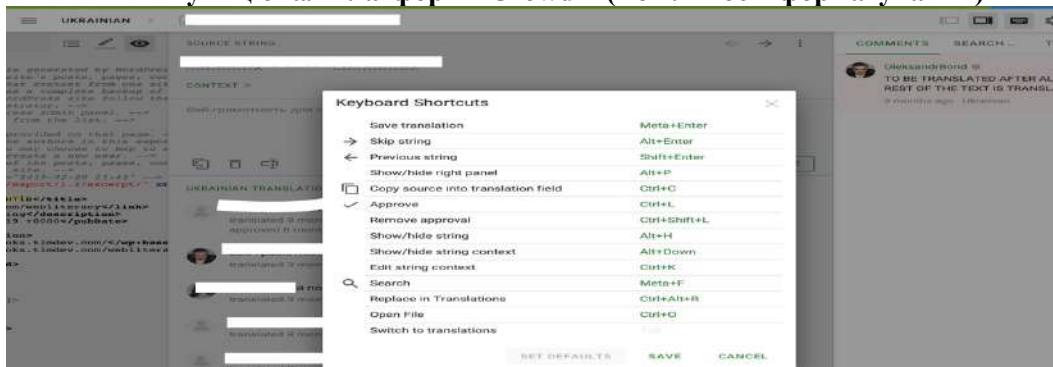

Мал. 5

Як видно на малюнку, пропозиції щодо удосконалення глосарію, уточнення та примітки для команди перекладачів, у тому числі, при локалізації багатьма мовами, можна вносити в призначені для цього поля (опції *Screenshots*, *Integrations* тощо).

На етапі безпосередньо перекладу студенти знайомились із додатковими можливостями форматування, збереження чи виправлення пропонованих варіантів.

Функціонал платформи Crowdin (можливості форматування)

Мал. 6

Власне перекладацький етап передбачав виконання тестового перекладу задля визначення кола редакторів, які мали б виконувати фінальну вичитку роботи. Слід, однак, відзначити, що задля забезпечення освітніх прав всіх без виключення студентів, можливість редагування (proofreading) була надана усім Співвідношення перекладачів та редакторів при здійсненні фінального редагування (editing), в цілому, відповідало загальним практикам в професійному середовищі і становило 5:1.

Кількість слів для кожного виконавця була невеликою – 630-650 слів. Варто зважати на те, що з наповненням ТМ (пам'яті перекладів) відсоток сегментів, які треба було перекласти “вручну”, а не просто підтвердити валідність запропонованого програмою варіанту або відредагувати закінчення при неповному збігу, міг змінюватися. З одного боку, в абсолютних цифрах це зменшувало формальну кількість, з іншого – дозволяло учасникам повніше оцінити допомогу програмного забезпечення в виконанні завдання.

Найскладнішим та водночас найцікавішим етапом стало редагування та оцінка перекладів партнерів по проєкту. Редагування та виправлення помилок відбувалося відповідно до принципів категоризації помилок, прийнятих у професійному перекладацькому середовищі (Бондаренко, 2018).

На цьому етапі виконавець визначав тип помилки, коментував та пропонував виправлення; ставив питання (функція *issue*) або робив уточнення, що впливають на загальну якість роботи та призначені для всього колективу виконавців.

Редагування перекладу на платформі Crowdin (визначення типів помилок)

	S - Readability		Ukrainian	07:45
"Risk fact- stitute.	S - Readability		Ukrainian	07:42
	S - Readability		Ukrainian	07:41
int to have to al research.	S - Readability		Ukrainian	07:40
nage-222" webliteracy/ age33.png" <a s.com/chapt *Figure i random	L - Punctuation Extra space before/after tag		Ukrainian	07:38
	S - Readability		Ukrainian	07:36
nary from a th these	S - Readability		Ukrainian	07:25
ssely he last	S - Readability		Ukrainian	07:24
ces	S - Readability		Ukrainian	07:22
: on the ugh about it	S - Readability		Ukrainian	07:21
out the	T - Industry-Standard Terminology When we are talking about research papers "abstract" is not "реферат" but "анотація" S - Readability		Ukrainian	07:20
ind therefore ponse to	L - Punctuation Hyphen was used instead of dash		Ukrainian	07:19
rimarily a if the newer	T - Industry-Standard Terminology When we are talking about research papers "abstract" is not "реферат" but "анотація" S - Readability		Ukrainian	07:15
s was either of research.	S - Readability		Ukrainian	07:12
icle this is.	S - Readability		Ukrainian	07:10

Мал. 7

Опція Discussions дозволяє обговорювати часті питання в форматі чату. Слід, відзначити, що peer-review колег та можливість коментувати переклади або редактуру чи голосувати за кращий варіант – достатньо потужні стратегії покращення професійних компетенцій, однак, зважаючи на те, що процес редагування є одним з найсуб'єктивніших етапів виконання проєктів, викладачеві часто доводилося ініціювати загальну дискусію і виступати в ролі арбітра.

Редагування перекладу на платформі Crowdin (опція Discussions)

Home Activity Discussions Tasks

← Back

Inconsistency and Other Issues

 OleksandrBond: May 23 (9 months ago)
Guys, alternatively you can discuss the issues here as well.

 Dec 24 (2 months ago) [Delete](#)
13:51
1. ст 145, 148 - "Chapter 41/42", у сегментах такого немає;
2. "<O>Facebook </O>and <O>Twitter</O>" замість "feeds in Facebook and Twitter";
3. Також де-не-де була інша пунктуація (кома замість крапки, тощо).

 Dec 24 (2 months ago) [Delete](#)
Crowdin_source: President Trump claimed the investigation to see if his campaign had colluded with Russia was a "witch hunt."
Книга: The other day, President Trump claimed the investigation to see if his campaign had colluded with Russia was a "witch hunt."

 Dec 24 (2 months ago) [Delete](#)
І ось ще одна: Crowdin_source: While none of these means the claims of the organization claims are wrong or false, it is a worthwhile perspective to have before you decide to retweet the tweet or not. Книга: "While none of these means the site, tweet, or its claims are wrong it is worthwhile perspective to have before you decide to retweet the tweet or not".

Мал. 8

Власне лінгвістичні аспекти виконання перекладацького проекту потребують окремих наукових розвідок, адже демонструють системні проблеми підготовки фахівців, властивих не лише українським, а й європейським вишам: низький рівень володіння рідною мовою, слабкий рівень пошукових компетенцій тощо.

Слід відзначити, що, в цілому, зважаючи на достатньо високий рівень технологічної обізнаності студентів, проблем з роботою на платформі не фіксувалося. Лише у двох осіб (5,6% від загальної кількості залучених до проекту) виникли складності з реєстрацією чи функціоналом платформи. Було зафіксовано 13 звернень до служби підтримки, здебільшого з приводу збереження чи відхилення варіантів перекладу. Останнє слід розглядати в позитивному ключі, адже, за словами розробників, активні звернення користувачів дозволяють удосконалювати перекладацькі інструменти і підлаштовувати їх максимально ефективно. Стратегія кооперації з доопрацювання перекладацького інструментарію має неабиякий потенціал, що неодноразово відзначалося на провідних професійних форумах та конференціях

На наш погляд, в цілому, ситуацію крауд-перекладу цілком можна змоделювати в умовах традиційних навчальних курсів підготовки перекладачів. У порівнянні з відкритою мережею, як правило, кількість учасників обмежена академічними групами, що, з одного боку, полегшує підбір виконавців, з іншого – послаблює фактор добровільності. За замовчуванням ініціатором діяльності виступає викладач. Виконання роботи онлайн (безпосередньо під час практичних занять або вдома) цілком можливо, а можливості платформ дозволяють відслідковувати прогрес в режимі реального часу. Слабким місцем, безумовно, є компенсація, оскільки нею виступає академічна оцінка, однак в подальшому досвід крауд-перекладу може бути долучений до професійного резюме.

Висновки з даного дослідження і перспективи. Крауд-переклад як методика навчання перекладу – новітній підхід, що дозволяє наблизити сприйняття перекладу студентами до професійних реалій. Максимальний рівень симуляції реальної перекладацької діяльності, що передбачає послідовне виконання лінгвістичних та екстралінгвістичних робіт, дозволяє значно підвищити рівень перекладацьких, професійних та технологічних компетенцій майбутніх перекладачів. Окрім прагматичних цілей, зазначених вище, виконання крауд-перекладу дозволяє удосконалювати так звані гнучкі навички (soft skills) через взаємодію у межах контрольованої, але цілком реальної перекладацької спільноти.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бондаренко О.С. Оцінка якості перекладу: дидактичний та галузевий підходи. Актуальні проблеми романо-германської філології та прикладної лінгвістики. 2018. № 1. С. 47-49.

2. Board E.M.T. European Master's in Translation: Competence Framework. URL: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/emt_competence_fwk_2017_en_web.pdf
3. Directorate General for Translation (European Commission). Crowdsourcing translation. Studies on translation and multilingualism. URL: <https://termcoord.eu/wp-content/uploads/2013/08/Crowdsourcing-translation.pdf>
4. Gao M., Xu, W., Callison-Burch C. Cost optimization in crowdsourcing translation: Low cost translations made even cheaper. Proceedings of the 2015 Conference of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies. 2015. p. 705-713.
5. Gile D. Basic concepts and models for interpreter and translator training John Benjamins Publishing, 2009. 283 p.
6. Gonzales-Ladron-de E. A. E., Guevara F. Towards an integrated crowdsourcing definition. Journal of Information science, 2012. 38(2). P.189-200.
7. <https://globalvoices.org/about/>
8. Jiménez-Crespo M. A. Crowdsourcing and online collaborative translations: Expanding the limits of translation studies. John Benjamins Publishing Company, 2017. 304 p.
9. Kiraly D. From teacher-centred to learning-centred classrooms in translator education: Control, chaos or collaboration?. Innovation and E-Learning in Translator Training: Reports on Online Symposia, Tarragona: Universitat Rovira I Virgili. 2003. P. 27-31.
10. Massey G. Process-oriented Translator Training and the Challenge for E-learning. Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal. 2005. 50(2). P. 626-633.
11. Mesipuu, M. Translation crowdsourcing and user-translator motivation at Facebook and Skype. Translation Spaces. 2012. 1(1). P. 33-53.
12. MIIS. Middlebury Institute Translation and Localization Management Program and CrowdIn Announce Technology Partnership. URL: <https://www.gala-global.org/publications/middlebury-institute-translation-and-localization-management-program-and-crowdin>
13. Shreve G.M. Cognition and the evolution of translation competence. Applied Psychology. 1997. 3. P.120-136.
14. Surowiecki J. The Wisdom of Crowds. London: Abacus, 2004. 320 p.

REFERENCES

1. Bondarenko, O. (2018). Otsinka yakosti perekladu: dydaktychnyi ta halusevyi pidkhody // Aktualni problem romano-hermanskoyi filologiyi ta prykladnoyi linhvistyky. [Translation Quality: Didactic and Industry approaches // Current issues of Romance-Germanic philology and applied linguistics], pp. 47-49.
2. Board, E.M.T. (2017). European Master's in Translation: Competence Framework. https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/emt_competence_fwk_2017_en_web.pdf
3. Directorate General for Translation (European Commission). (2012). Crowdsourcing translation. Studies on translation and multilingualism. <https://termcoord.eu/wp-content/uploads/2013/08/Crowdsourcing-translation.pdf>
4. Gao, M., Xu, W., & Callison-Burch, C. (2015). Cost optimization in crowdsourcing translation: Low cost translations made even cheaper. Proceedings of the 2015 Conference of the North American Chapter of the Association for Computational Linguistics: Human Language Technologies, 705-713.
5. Gile, D. (2009). Basic concepts and models for interpreter and translator training (Vol. 8). John Benjamins Publishing.
6. Gonzales-Ladron-de, E. A. E., Guevara, F. (2012). Towards an integrated crowdsourcing definition. Journal of Information science, 38(2), 189-200.
7. <https://globalvoices.org/about/>
8. Jiménez-Crespo, M. A. (2017). Crowdsourcing and online collaborative translations: Expanding the limits of translation studies (Vol. 131). John Benjamins Publishing Company.
9. Kiraly, D. (2003). From teacher-centred to learning-centred classrooms in translator education: Control, chaos or collaboration?. In Innovation and E-Learning in Translator Training: Reports on Online Symposia, Tarragona: Universitat Rovira I Virgili, 27-31.
10. Massey, G. (2005). Process-oriented Translator Training and the Challenge for E-learning. Meta: journal des traducteurs/Meta: Translators' Journal, 50(2), 626-633.
11. Mesipuu, M. (2012). Translation crowdsourcing and user-translator motivation at Facebook and Skype. Translation Spaces, 1(1), 33-53.
12. MIIS. (17 april 2019) Middlebury Institute Translation and Localization Management Program and CrowdIn Announce Technology Partnership <https://www.gala-global.org/publications/middlebury-institute-translation-and-localization-management-program-and-crowdin>
13. Shreve, G. M. (1997). Cognition and the evolution of translation competence. Applied Psychology, 3, 120-136.
14. Surowiecki, J. (2004). The Wisdom of Crowds. London: Abacus.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Катерина Бондаренко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: зіставна лексикологія, соціолінгвістика, лексикографія, методика викладання перекладу.

Олександр Бондаренко – кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; директор перекладацької команди Translatel.

Наукові інтереси: перекладацькі технології, проектний підхід, машинний переклад, методика викладання перекладу.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Kateryna Bondarenko – Doctor of Philosophy, Associate professor at Foreign Languages Department of the CUSPU.

Scientific interests: contrastive lexicology, sociolinguistics, lexicography, didactics of translation.

Oleksandr Bondarenko – Doctor of Philosophy, Associate professor at Foreign Languages Department of the CUSPU.

Scientific interests: translation technologies, project approach, machine translation, didactics of translation.

УДК 81.25=161.2=111

DOI: <https://doi.org/10.36550/2522-4077.2020.187.91>

MOST RECENT VOLODYMYR VYNNYCHENKO IN ENGLISH: REVIEW OF THE *BLACK PANTHER AND POLAR BEAR'S* FIRST TRANSLATION

Bohdan STASIUK (Kropyvnytskyi, Ukraine)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7573-244X>

e-mail: qverist@gmail.com

СТАСЮК Богдан. НАЙНОВІШИЙ ТВІР ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: ПЕРШИЙ ПЕРЕКЛАД «ЧОРНОЇ ПАНТЕРИ І БЛОГО МЕДВЕДЯ»

Статтю присвячено перекладу п'єси В. Винниченка «Чорна Пантера і Білий Медвідь». Це найновіший текст у фрагментарному корпусі англomовних перекладів письменника і важлива ланка в історії українсько-англійського художнього перекладу, яка сприятиме його зміцненню та розвитку.

Перекладач успішно опрацьовує реалії та культурну специфіку тексту, а також фахово нейтралізує часову відстань між вихідним та цільовим творами. Проте Ю. Ткач зазнає труднощів, розв'язуючи задачі на ґрунті типологічних відмінностей мов, що в авторському мовленні стають засобами виразності, зокрема застосування форм звертання та вжиток зменшувально-пестливих форм.

Ключові слова: українська література, англійський переклад, культурно-специфічна інформація, реалії, типологічні відмінності.

STASIUK Bohdan. MOST RECENT VOLODYMYR VYNNYCHENKO IN ENGLISH: REVIEW OF THE *BLACK PANTHER AND POLAR BEAR'S* FIRST TRANSLATION

The current paper deals with Yuri Tkacz's complete translation of the play *Black Panther and Polar Bear* (2020) by Volodymyr Vynnychenko, an outstanding Ukrainian Modernism literary figure, which was originally written in 1911 and gained considerable artistic and commercial success to its author, bringing up three foreign translations, numerous stage performances on a national and international levels including three screen adaptations. It is the most recent translation of Volodymyr Vynnychenko's fragmented, poorly marketed, distributed and generally belated English corpus which still serves an important constituent of the Ukrainian–English literary translation history to undoubtedly facilitate its sustainability as well as further development. Also, the prior Ukrainian and international research on Volodymyr Vynnychenko's works other translations is scarce being limited to one monograph, few reviews and essays.

The author claims that in the situation of the total lack of the modern Ukrainian academic editions its translator successfully deals with culture-specific information in most cases and professionally closes the chronological gap between the source and target texts although faces some difficulties when dealing with the typological differences of the Ukrainian and English languages which are employed as stylistic means of expressiveness, namely pronominal T-V distinction and abundance of diminutive word-forms.

The paper has the annex to provide a complete bibliography of the English translations of Volodymyr Vynnychenko's oeuvre as of January 2020.

Keywords: Ukrainian literature, English translation, culture-specific information, typological differences.

The biennale of 2020–2021 will see the double anniversary of Volodymyr Vynnychenko, an outstanding social, political, and literary figure, who was born 140 years ago in 1880 and died, a forlorn émigré, 70 years later in 1951. His endeavour in Modernism became a bright and prominent cultural phenomenon which equally belonged to high literary standards and mass culture in Ukraine. However, in other languages his *oeuvre* is **totally fragmented** and constitutes a huge blind spot in the landscape of European literature. A prolific American scholar and Ukrainian literature